

Benvolgudes/Benvolguts

«Les estrelles venen, van/
Cremen ràpid, triguen anys/

I com els últims raigs del sol, desapareixen>>

Stars, Janis Ian

La cançó que acabem d'escoltar es titula, Les estrelles. Ester Prat i han interpretat la versió creada pels Manel que va ser enregistrada en el seu disc « Per la bona gent ». La cançó, però, té una llarga història. Va ser escrita l'any 1971 per la cantautora americana Janis Ian que va inspirar-se en la història de Judy Garland, la protagonista de El màgic d'Oz, que de gran va deixar de ser una nena prodigi. Janis Ian va fer una cançó sobre la complicada relació entre les estrelles que assaboreixen la fama i el seu públic, però també va voler parlar de la crisi íntima que provoca el pas del temps. El tema ha sigut objecte de moltes versions, la més espectacular va ser la que va interpretar Nina Simone l'any 1976 en el Festival de jazz de Montreux. Simone va veure reflectida la seva vida personal en els versos i va cantar-la en un moment en que estava destrossada perquè semblava condemnada a desaparèixer.

Si he evocat les estrelles és perquè el tema també ens parla de l'efímer, de tot allò que llueix i que s'acaba, d'allò que ens pensem que hi serà sempre però que en un moment de les nostres vides s'eclipsa per no tornar mai més. No ens cal ser estrelles o famosos per reconèixer que el temps tot ho transforma i que sempre deixem enrere allò que volíem ser per afirmar allò que hem esdevingut.

Al llarg d'aquests quatre o cinc anys que heu estat a la Facultat heu vist com el món s'ha anat transformant, com les guerres han esclatat a Ucraïna i a la franja de Gaza, com l'amenaça generada pels populismes s'ha anat imposant arreu i com les noves eines de la Intel·ligència artificial han alterat les formes d'accés al coneixement i les maneres d'aprendre. La Facultat de Lletres ha fet trenta-dos anys i va ser inaugurada amb el desig d'ocupar pel coneixement un espai que durant el franquisme havien sigut unes casernes militars. La nostra facultat ja no és homogènia com uns anys abans, sinó diversa i multicultural. En la facultat hi convivia gent de religions, cultures i ideologies molt diverses. No us cregueu als que us diuen que vosaltres tenim menys coneixement que els estudiants d'anys enrere. Vosaltres us heu format en una societat diferent, on les qüestions identitàries cada cop són molt més complexes i on els estímuls que rebeu en les xarxes socials us han fet aprendre d'una altra manera. Hem de tenir molt present que, en els temps que corren, els estudiants/estudiantes que us gradueu a la nostra Facultat per cursar algun dels set graus d'Humanitats sou molts valents i valentes. Heu optat per la diferència i a l'alteritat en un món massa presoner de la tecnologia i de les solucions utilitaristes.

Ara ens retrobem amb tots vosaltres i els vostres familiars en aquests acte de comiat. Som conscients que en alguns moments us ha costat esperar, que al llarg dels quatre anys heu passat de la paciència al desànim, que a vegades ens heu sentit inquiets, altres potser desil·lusionats i que a vegades us ha costat entendre on éreu. No som una illa i vivim immersos en un món que la incertesa política, econòmica i social no han deixat de ser present.

L'any 1974, Ovidi Montllor publicava un dels seus millors discs titulat A Alcoi. En la cara B, hi havia una cançó que havia estrenat, juntament amb Toti Soler uns anys després a l'Olimpia. El tema era un cant a la vida plena en un temps en que viure volia afrontar els paranys d'una dictadura que havia marca la llibertat. La cançó no va ser de les més populars de l'Ovidi, però ara s'ha convertit en un himne gràcies a la versió que Maria Arnal i Marcel Bagés ens han ofert. Abans que l'escolteu voldria avançar-vos alguns versos:

Què passa ací on sóc,
Que tinc regust de res?
Vaig i anem passant,
Anem i vaig passant.
Vaig i anem compartint
Sense cap novetat,
Poc a poc els minuts.
Poc a poquet l'hivern.
Tots passant un camí
Havent-te'n tants i tants,
I tantes coses més
Que neixen cada instant.

Encara que ens hagi tocat viure en un món desencisat no hem de deixar mai de cantar a la vida, ni d'esperar que algun dia ens il·lumini l'escalf del sol del futur. La vida està formada d'etapes. Hi ha un seguit d'etapes que moltes vegades costa assumir i d'altres que costa superar. Cada etapa és un pas que ens permet avançar, que ens ajuda a forjar un camí i ens obra noves portes. Quan vàreu decidir arribar a la Universitat vàreu travessar una etapa. Els vostres estudis

us han hagut d'ajudar a ser persones, a tenir un esperit crític i a saber utilitzar les eines per moure's millor en la societat que us obra les portes. Les professores i professors que heu tingut us han ajudat amb les seves classes a poder entendre millor d'allà on venim tots plegats, on estem ara i cap on anem. Us han ajudat a entendre com el passat ens ajuda a comprendre on som, a saber com assimilar millor la complexitat del present i a establir certes perspectives que ens permetin definir algunes vies per afrontar millor el nostre futur.

Estudiar a la universitat no implica només adquirir unes determinades competències o mostrar uns resultats d'aprenentatge sinó també haver viscut múltiples experiències. La Universitat us ha portat noves amistats, us ha permès discutir o establir relacions en el campus. En aquesta facultat heu escoltat uns professors que han dedicat una part substancial de la seva vida a uns determinats coneixements. Molts d'ells us han recordar que a la vida costa molt saber trobar respostes, ja que aprendre no implica adquirir determinats dogmatismes, sinó tenir la capacitat per poder formular sempre noves preguntes. La Universitat no és un lloc on es transmeten certeses, sinó un espai on se us han donat eines per desenvolupar-vos en les vostres vides professionals, però també en la vostra vida social o afectiva.

El temps de la Universitat ha d'haver estat l'inici d'una etapa marcada pel descobriment d'aquell "esclat que quan heu sigut joves us ha il·luminat". Ara, us hauran quedat molts pòsits, però també la certesa de que al tancar una etapa se n'obra una altra de nova en la qual moltes vegades sentireu la malenconia per aquell temps que heu deixat i que no tornarà.

Es per això que m'agradaria acabar també fent referència a la darrera de les tres cançons que escoltarem en aquest acte. Va ser escrita per Bob Dylan l'any 1974 e inclosa per primer cop en el disc Planet Waves. Dylan va pensar-la com un acte de benedicció, plena de referents bíblics, d'un pare cap el seu fill. Hi ha en els seus versos alguna cosa que commou perquè ens assenyala com afrontar la vida implica tenir consciència del pas del temps però al mateix temps evitar caure esgotat, ni sentir-se derrotat i envellit. Ser jove no és una qüestió biològica sinó una manera de viure.

Que les mans mai no et tremolin
I els teus peus siguin lleugers
I que mentre els vents canvien
Tinguis fermes els fonaments
Guarda sempre el cor alegre
I cançons per fer content
Sigues jove per sempre més

Espero que a partir d'ara, siguin quins siguin els vostres camins, sapigueu ser sempre joves i mantenir l'esclat d'aquests temps viscuts.

Moltes gràcies